

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3293

av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L)

med anledning av prop. 2015/16:55 En kortare instanskedja för detaljplaner och områdesbestämmelser

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort länsstyrelserna som instansnivå även när det gäller bygglov och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa den sakägarkrets som har rätt att överklaga bygglovs- och detaljplanebeslut och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda effekten av införande av en avgift vid överklagande av detaljplaner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att begränsa överklagande av bygglov när inga nya omständigheter tillkommit sedan detaljplan överklagats, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa tidsfrist för överklaganden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Propositionen som regeringen lämnat till riksdagen söker mandat för att ta bort länsstyrelserna som instansnivå när det gäller överklagande av detaljplaner. Den reducerade instansnivån ska bidra till att korta tiden till byggstart för byggprojekt.

Propositionen är ett utslag av det uppdrag i kommittédirektivet Effektivare handläggning av beslut som överklagats enligt plan- och bygglagen under

alliansregeringen 17 maj 2013 och som ledde till utredningen Effektiv och rättssäker PBL-överprövning SOU 2014:14. Det är därför glädjande att regeringen äntligen går fram med en proposition utifrån det utredningsmaterial som alliansregeringen tidigare initierat.

I tidigare arbete har emellertid förekommit flera delar som syftat till att förkorta den kostsamma tiden mellan idé till byggstart men som nu övergivits. Det är beklagligt i ett läge när Sverige gått från bostadsbrist till bostadskris. Förutsättningarna för att bygga bostäder behöver väsentligt förbättras.

En angelägen och effektiv åtgärd för att främja byggandet är att kunna begränsa antalet överklaganden som kan göras i ett ärende. Idag finns en tendens till upprepade processer där samma person efter förlorat mål väcker klagan i nästa omgång. Först överklagas detaljplan, därefter följer överklagande för bygglov. Istället för dagens tendens med upprepade historier som ska prövas flera gånger, bör förutsättningarna utredas för att begränsa möjligheten att överklaga ett bygglov utan att några nya omständigheter i sak tillkommit sedan detaljplan överklagats av samma person.

För att ytterligare korta processtiderna bör länsstyrelsen helt tas bort vad det gäller överprövningar, dvs även för bygglov. Länsstyrelsens bör istället renodlas till att värna statens intressen och vara rådgivare till kommunerna när det gäller arbetet med översikts- och detaljplaner.

Det bör även övervägas om det går att begränsa den sakägarkrets som har rätt att överklaga bygglovs- och detaljplanebeslut. Vem som är sakägare finns i dag inte uttryckligt angivet i plan- och bygglagen.

För- och nackdelar med att införa en låg avgift för överklaganden bör utredas. Genom propositionens förslag blir domstol första överklagandeinstans för detaljplaneärenden. Normalt i svensk allmän domstol är en överprövning alltid förenad med risken att behöva bekosta motpartens rättegångskostnader om överklagandet inte leder till bifall. Detta kostnadsansvar gäller inte vid överklagande av bygglov. En avgift har en återhållande effekt men nivån på avgiften bör vägas mot möjligheten för kapitalsvaga grupper att klara den. Det finns alternativ som alla bör övervägas och utredas.

Slutligen bör också hanteringen av överklaganden tidsbegränsas. För närvarande råder ingen tidsbegränsning kring hanteringen av överklagan, något som gör det svårt för en byggherre att förutse hur lång tid processen kommer att ta. Det bör därför införas en tidsbegränsning för hanteringen av överklaganden för överklagandeinstanserna.

Caroline Szyber (KD)

Ewa Thalén Finné (M)

Ola Johansson (C)

Robert Hannah (L)